

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101591

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ 01-34 від 08.01.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опредьянська Аліна Олександрівна

2. Alina O. Oprelianska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 18-12-2023

Спеціальність за освітою: Фольклористика, англійська мова

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2917

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.25.21

Тема дисертації:

1. Міфологема «андрогінність» в українській чарівній казці
2. Mythologem “Androgyny” in Ukrainian Fairy Tale

Реферат:

1. Беручи віддалено початок у структуралізмі, який розглядав чарівну казку з погляду персонажної системи, гендерне казкознавство зароджується у 1970-хх та ставить перед собою принципово нові питання. Структурний підхід не мав на меті встановити гендерні особливості чи класифікувати персонажів та їх особливості за гендером. Втім, саме структуралізм розпочинає розгляд чоловічої, жіночої та нейтральної казки. Хоча й останні два типи перебували на периферії дослідження тривалий час, із 1970-хх років ситуація змінюється, і такі дослідники як Еллі Кьонгас-Маранда, Бенгт Хольбек, Ізабель Кардігос, Крістіна Бакхілега, Кей Стоун та інші змінили напрям казкознавчих студій. Вони концентруються на жіночих персонажах, розглядають нейтральну казку, а також порушують ряд істотно нових питань, пов'язаних як із гендерною репрезентацією персонажної системи, так і з проблематизацією гендеру як такого, гендерної репрезентації та стереотипізації у чарівних казках. Це дослідження пропонує поглянути на українську чарівну казку через

призму гендерного казкознавства та комбінує цей дискурс із структурно-ритуальним підходом. У дослідженні виділяємо категорію андрогінності як гендерно-функціональну категорію. Оскільки чарівна казка містить у собі залишки ритуалів та часто ілюструє обряди переходу, особлива вага у дослідженні приділяється категорії лімінальності як маркеру андрогінності. Лімінальність співіснує із сакральним, і в контексті цього дослідження сакральне дорівнює лімінальному.

2. Rooting remotely in structuralism that examined fairy tale from a personage system point of view, Gender Studies on fairy tales starts in 1970-ss and poses fundamentally new questions. Structural approach did not aim to define gender-based peculiarities or to classify personages and their specifics according to their gender. However, it was structuralism that started considering male, female, and neuter tales. Despite two last types have been on the periphery of research for a long time, the situation has changed in 1970-ss, and such researchers as Elli Köngäs-Maranda, Bengt Holbek, Isabel Cardigos, Christina Bacchilega, Key Stone, and others changed the direction of Fairy Tale Studies. They focus on female characters, examine neuter tale, as well as rise a set of fundamentally new questions related to both gender representation of personage system and problematizing gender itself, gender representation and stereotypes in fairy tales. This research suggests looking at Ukrainian fairy tales through the scope of Gender Studies of Fairy Tales and combines this discourse with structural-ritual approach. In the research we highlight the category of androgyny as gender-functional category. Since fairy tale contains remnants of rituals as well as often reflects rites of passage, the research pays close attention to the category of liminality as a marker of androgyny. Liminality co-exists with sacral, and in a context of the research sacral is equated with liminal.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Oprelianska, Alina (2022). Marriage is Not Required: A Ukrainian Tale about 'The Mare's Head' and Customary Law in Tale Type ATU 480 D*. *Folklore*, 133 (3), 289–310. DOI: <https://doi.org/10.1080/0015587X.2022.2038949>. Scopus, Web of Science.
- Oprelianska, Alina (2021). 'The Sealed Grave and Burial Rituals in the Context of Revenants in Ukrainian Belief'. *Journal of Ethnology and Folkloristics*, Vol. 15 (1): 27–49. DOI: 10.2478/jef-2021-0003. Elsevier – Scopus, Sciendo (De Gruyter Open).
- Опрелянська, Аліна (2020). 'Відьма – християнка? Наративи про смерть відьом у контексті обряду запечаткування могили'. *Фольклор. Література. Проблеми поетики*, Вип. 47–48: 194–213. Наукова періодика України.
- Опрелянська, Аліна (2019). 'Генезис андрогінності у просторі чарівної казки'. *Література. Фольклор. Проблеми поетики*, Вип. 43–44: 258–268. Наукова періодика України.
- Oprelianska, Alina (2021). 'Femininity and Empowerment - Some Notes on Ukrainian Wonder Tales'. *ISNFR Newsletter* 8: 22–26. <http://www.isfnr.org/files/Newsletter2021.pdf>
- Наумовська, Олесь; Аліна Опрелянська (2020). 'Андрогін'. У *Велика Українська Енциклопедія*, Том 2. Київ: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 768 с. Доступна в онлайн-версії eVUE: <https://vue.gov.ua/Андрогін>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наумовська Олеся Владиславівна

2. Olesia V. Naumovska

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипчук Святослав Михайлович

2. Sviatoslav M. Pylypchuk

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демедюк Марина Валентинівна
2. Maryna V. Demediuk

Кваліфікація: к. філол. н., старший науковий співробітник, 10.01.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут народознавства Національної академії наук України**Код за ЄДРПОУ:** 03534469**Місцезнаходження:** проспект Свободи, буд. 15, Львів, 79000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія наук України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Івановська Олена Петрівна
2. Olena P. Ivanovska

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Копаниця Любов Миколаївна
2. Liubov M. Kopanytsia

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Романенко Олена Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Романенко Олена Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Денисова Наталія Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна